

ТАҚРИЗ

ба афтореферати диссертатсияи Юсупов Умедҷон Сангирмадович дар мавзӯи “Рушди таъминоти ташкилӣ – методиҳои аудити дохилӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит пешниҳод карда шудааст.

Барои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳаббатҳои мавзӯи мазкур аз он бармеояд, ки дар шароити татбиқи «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030» ва «Стратегияи рушди сайёҳӣ то соли 2030» рушди соҳаи сайёҳӣ ҳамчун яке аз самтҳои афзалиятноки иқтисоди миллии муайян гардидааст. Бо дарназардошти афзоиши шумораи ширкатҳои сайёҳӣ ва густариши муносибатҳои бозорӣ, масъалаи таъмини шаффофияти фаъолияти молиявӣ ва самаранокии идоракунӣ аҳамияти хоса пайдо мекунад, ки ин бевосита ба тақмили аудити дохилӣ вобаста мебошад.

Дар шароити иқтисоди бозорӣ ва мавҷудияти хавфҳои молиявӣ идоракунӣ, барои субъектҳои хоҷагидорӣ, аз ҷумла ширкатҳои сайёҳӣ, зарурати ташкили низоми мукаммали аудити дохилӣ ба миён омадааст, зеро он ҳамчун воситаи муҳими ошкорасозӣ ва пешгирии хавфҳо, баланд бардоштани устувории молиявӣ ва тақмили сифати идоракунӣ хизмат мекунад. Аз ин рӯ, омӯзиш ва тақмили асосҳои ташкилӣ-методиҳои аудити дохилӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳамияти назариявӣ ва амалии муҳим дошта, ба таҳкими амнияти иқтисодӣ ва рушди устувори соҳаи сайёҳӣ мусоидат менамояд. Бо дарназардошти ин, омӯзиш ва рушди таъминоти ташкилӣ-методиҳои аудити дохилӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурати воқеӣ ва муҳим дошта, ба таҳкими устувории молиявӣ, беҳтарсозии низоми назорати дохилӣ ва таъмини рушди устувори соҳаи сайёҳӣ мусоидат менамояд.

Дар чараёни тадқиқот унвонҷӯ доираи васеи осори илмӣ олимони иқтисодии ватанӣ ва хориҷиро мавриди омӯзиш қарор додааст, ки онҳо ба масъалаҳои калидии назариявӣ ва амалии рушди аудити дохилӣ, тақмили низоми баҳисобгирӣ ва баланд бардоштани самаранокии идоракунӣ молиявӣ бахшида шудаанд. Омӯзиши ин сарчашмаҳо имкон додааст, ки заминаи илмӣ таҳқиқот мустақкам гардида, равишҳои муосири ташкилию методиҳои аудити

дохилӣ дар шароити рушди иқтисоди бозорӣ ва бахусус дар соҳаи сайёҳӣ таҳлил ва ҷамъбааст карда шаванд.

Бо арзёбии таҳқиқотҳо бар меояд, ки масъалаҳои марбут ба ташкили низоми аудити дохилӣ, тақмили методологияи он ва баланд бардоштани самаранокии назорати молиявӣ дар адабиёти илмӣи ватанӣ ва хориҷӣ ба таври нобаробар таҳқиқ гардидаанд. Гарчанде як қатор ҷанбаҳои назариявии аудит ва баҳисобгирӣ таҳия шуда бошанд ҳам, масъалаҳои хусусиятноки рушди таъминоти ташкилӣ–методии аудити дохилӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ ҳанӯз ба таври пурра ва комплексӣ мавриди омӯзиш қарор нагирифтаанд, ки ин зарурати таҳқиқоти минбаъдaro асоснок менамояд.

Барои ноил шудан ба ҳадафу вазифаҳои тадқиқот ва таҳияи пешниҳодҳои илмӣ–амалии асоснок дар диссертатсия, таҳлили комплекси асосҳои назариявӣ ва методологияи аудити дохилӣ, омӯзиши таҷрибаи ватанӣ ва хориҷӣ, инчунин арзёбии вазъи амалии фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шудааст. Дар ин замина, усулҳои таҳлили муқоисавӣ, мантиқӣ, омӯрӣ ва системавӣ истифода гардида, самтҳои асосии тақмили таъминоти ташкилӣ–методии аудити дохилӣ муайян ва пешниҳодҳои мушаххаси илмӣ таҳия карда шудаанд.

Аз таҳлили автореферат бар меояд, ки диссертатсия аз лиҳози муҳтаво ва натиҷаҳои илмӣ ба Шиносномаи ихтисосҳои илмӣи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит пурра мутобиқат менамояд. Дар ин замина, натиҷаҳои таҳқиқот хусусияти назариявӣ ва амалӣ дошта, ба тақмили асосҳои ташкилӣ–методии аудити дохилӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ равона гардидаанд. Онҳо имкон медиҳанд, ки самаранокии низоми назорати дохилӣ баланд бардошта шуда, шаффофияти иттилооти молиявӣ таъмин гардад ва идоракунии хавфҳои молиявӣ дар шароити иқтисоди бозорӣ беҳтар ба роҳ монда шавад.

Гарчанде автореферати диссертатсия дорои арзиши баланди илмӣ мебошад, дар он баъзе масъалаҳои баҳсбарангез ва норасоии алоҳида мушоҳида мегарданд:

1. Ба андешаи мо, дар автореферат ҳангоми пешниҳоди моделҳо ва механизмҳои тақмили аудити дохилӣ нишондиҳандаҳои миқдории арзёбии самаранокии татбиқи онҳо бештар пешниҳод карда мешуданд, арзиши амалии таҳқиқот боз ҳам зиёд мегардид.

2. Матни автореферат аз ҷиҳати сохтор ва мазмун дорои маводи фаровони илмӣ мебошад, аммо баъзе ҷадвалҳо ва расмҳо бештар хусусияти тавсифӣ дошта, таҳлили амиқи илмӣи онҳо пурра пешниҳод нашудааст. Ба андешаи мо, таҳкими таҳлили натиҷаҳои ҷадвалу диаграммаҳо сифати илмӣ ва услубии диссертатсияро боз ҳам беҳтар мегардонад.

Дар маҷмӯъ, мавзуи таҳқиқоти дар сатҳи зарурӣ иҷро гардида, камбудии зикршуда хусусияти тавсиявӣ дошта, ба аҳаммияти илмӣ, навгонӣ ва арзиши амалии таҳқиқоти анҷомдодашуда таъсири ҷиддӣ намерасонанд. Бо дарназардошти ин, автореферати диссертатсияи Юсупов Умедҷон Сангиҳмадович дар мавзӯи “Рушди таъминоти ташкилӣ – методиҳои аудити дохилӣ дар ширкатҳои сайёҳӣ”, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, Юсупов Умедҷон Сангиҳмадович сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит мебошад.

Тақриздиханда:

**доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор,
профессори кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ
ва аудити Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншох Шохтемур**

Шарифов З.Р.

Имзои д.и.и., профессор Шарифов З.Р. - ро тасдиқ менамоям.

**Сардори шуъбаи таъминоти ҳуқуқӣ
ва кадрҳои Донишгоҳи аграрии**

Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур

Курбонзода А.Х.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ДАТ

ба Ш.Шохтемур: 734003, ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 146

Tel: (+992-37) 2. 247207

Web. www.Fajadroun. Tj. E-mail: Rectorat 31@mai Ru